

DECIZIE

15 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul

Bulgac Lidia

Judecătorii

Dașchevici Grigore și Manole Domnica

Grefier

Vatavu Valentin

examinând în ședință publică cererea de apel înaintată de avocatul Popil Angela, în interesele apelantului SRL "Euro Motor Trans", împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 28 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL "Euro Motor Trans" către SRL "Optimustir" privind încasarea datoriei bănești și a dobânzii de întârziere rezultate din contractul de transport

CONSTATĂ:

Pretențiile reclamantului:

La data de 09 octombrie 2015 reclamantul SRL "Euro Motor Trans" s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată către SRL "Optimustir" privind încasarea datoriei bănești și a dobânzii de întârziere rezultate din contractul de transport.

În motivarea acțiunii înaintate reclamantul a indicat că a semnat cu pîrîtul comanda de transport, potrivit căreia, în calitate de transportator s-a angajat să transporte marfă din punctul de încărcare or. Istanbul, Turcia în punctul de descărcare or. Soci, Federația Rusă, iar pîrîtul s-a angajat să achite serviciile de transport în mărime de 6900 dolari SUA în termen de 7 zile de la data prezentării actului de prestare a serviciilor de transport și a contului spre plată.

Indica reclamantul că potrivit foii de trăsură CMP seria CR nr.0092559, autovehiculul cu numărul de înmatriculare KAQ 039 / C 316 RA a preluat marfa la data de 07 octombrie 2013 din punctul de încărcare și a fost descărcat la punctul de destinație la data de 06 noiembrie 2013.

Menționa reclamantul că potrivit pct. 7 din comanda de transport, comanda expediată prin fax sau poștă electronică are putere juridică și se consideră acceptată spre a fi executată potrivit condițiilor acordului, dacă în decurs de două ore una dintre părțile semnatare nu renunță la comandă în formă scrisă.

Relata reclamantul că deoarece la adresa SRL „Euro Motor Trans” nu a parvenit nici o abținere sau renunțare asupra actului încheiat, aceasta din urmă a executat pe deplin contractul în cauză, confirmare a prestării serviciilor servind: scrisoarea de trăsură CMR seria CR nr. 0092559 din 10 octombrie 2013, ce conține ștampila aplicată la 06 noiembrie 2013 cu mențiunea „ToBap IlocTynHji”, astfel fiind confirmată ajungerea mărfii transportate la destinație; copia carnetului TIR nr. XW 72483829, pe pagina 10 a căruia se regăsește descrierea mărfurilor transportate de către autovehiculele cu numărul de înmatriculare KAQ 039 / C316 RA cu traseul Turcia - Federația Rusă; și factura fiscală seria JJ nr. 1884915 din 06 noiembrie 2013 în sumă de 88883,04 lei.

Specifică reclamantul că potrivit dispoziției de încasare nr. 396 din 01 noiembrie 2013 SRL „Euro Motor Trans” a încasat de la SRL „Optimustir” avansul în sumă de 14125 lei, cu destinația plății - pentru servicii de transport, fapt ce confirmă existența raporturilor contractuale între acestea și plata parțială de către pîrîtul de servicii de transport contractate.

Declara reclamantul că prin somația nr. 294 din 19 noiembrie 2013, pîrîtul a fost informat despre datoria în sumă de 74758,04 lei existentă față de reclamant, la care răspuns a servit referința nr. 29/11 din 29 noiembrie 2013 prin care pîrîtul a negat existența contractului de transport, invocînd că aceste servicii nu au fost contractate, iar suma de 14125 lei încasată de reclamant la 01 noiembrie 2013 ar fi fost plătită sub formă de ajutor financiar.

Prin reclamația repetată din 26 august 2015 reclamantul a solicitat repetat transferul la contul său a datoriei restante, pîrîtul fiind informat asupra consecințelor negative în cazul ignorării pretenției, însă pînă la data depunerii acțiunii suma datoriei nu a fost stinsă de către pîrîtul.

Considera reclamantul că afit exportatorul, cît și beneficiarul mărfii, indicat în scrisoarea de trăsură seria CR nr.0092559 din 07 octombrie 2013, este identic cu exportatorul și beneficiarul mărfii indicat în comanda de transport semnată de părțile litigante, ceea ce confirmă în opinia reclamantului existența contractului de transport.

Afirma reclamantul că din informația comunicată de Departamentul Poliției de Frontieră prin scrisoarea nr. 35/7-4-7134 din 23 decembrie 2015, camionul cu numărul de înmatriculare KAQ 039, cu remorca cu numărul de înmatriculare C316RA, a traversat frontiera de stat a Republicii Moldova la intrare în 13 octombrie 2013 și la ieșire la 20 octombrie 2013, iar conform ștampilelor de pe foaia de trăsură a trecut controlul vamal în Ucraina la 03 noiembrie 2013 și a intrat la punctul de descărcare în Federația Rusă la 06 noiembrie 2013.

Consideră reclamantul că acțiunea nu poate fi respinsă pe motiv de tardivitate deoarece potrivit contractului de transport din 07 octombrie 2013, părțile au convenit că obligația de plată a remunerației de transport devine exigibilă la expirarea termenului de 7 zile bancare din data înaintării contului spre plată sau a actului de

prestare a serviciilor, iar factura fiscală seria JJ nr. 1884915 a fost emisă la data de 06 noiembrie 2013 și a fost expediată în adresa pârului în anexă la pretenția nr. 294 din 19 noiembrie 2013, expediată la 21 noiembrie 2013, respectiv termenul de 7 zile bancare a început să curgă din 25 noiembrie 2013 și a expirat la data de 03 decembrie 2013.

Susține reclamantul că prin plata avansului în mărime de 14125 lei, precum și invocarea presupuselor scrisori nr.2013/347 și nr.2013/348 din 28 octombrie 2013 depuse din numele „Globimpex LTD” din or. Moskova, Federația Rusă, se constată că pârul intenționat nu a executat obligația de plată a serviciilor de transport, din care motiv reclamantul considera că a fost în drept să beneficieze de termenul de prescripție de 3 ani, indicat la art. 1021 alin. (1) Cod civil, în conformitate cu care în cazul intenției sau al culpei grave, termenul de prescripție este de 3 ani, iar în speță neexecutarea obligației de plată a serviciilor de transport prestate de către reclamant se datorează intenției directe a pârului de a se eschiva de la executarea obligației.

La fel, reclamantul considera că este îndreptățit să solicite încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 16 decembrie 2013 – 11 septembrie 2015, ce a fost calculată în conformitate cu prevederile art. 619 Cod civil și constituie 21485,27 lei.

Solicita reclamantul încasarea din contul SRL „Optimustir” a sumei de 96243,31 lei, inclusiv datoria în sumă de 74758,04 lei și dobânda de întârziere în mărime de 21485,27 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecare a pricinii.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 28 octombrie 2016 cererea înaintată de SRL „Euro Motor Trans” a fost respinsă integral ca fiind tardivă, cu compensarea din contul reclamantului a cheltuielilor de judecată suportate de SRL „Optimustir” în sumă de 3000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Solicitarea apelantului:

La data de 02 noiembrie 2016 SRL „Euro Motor Trans” a contestat cu apel hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 28 octombrie 2016, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Termenul de declarare a apelului:

În temeiul art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că hotărârea contestată a fost pronunțată la 28 octombrie 2016 (f.d. 148), iar cererea de apel a fost depusă la 02 noiembrie 2016 (f.d. 159-160), fapt ce denotă că apelul a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Argumentele părților:

În motivarea apelului declarat SRL „Euro Motor Trans” a invocat că la examinarea în fond a pricinii instanța de judecată nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii și a aplicat eronat normele de drept material, respingerea acțiunii înaintate pe motiv de tardivitate, în opinia apelantei, fiind neîntemeiată.

Invocă apelantul că instanța, contrar prevederilor art. 130 CPC, nu a dat nici o apreciere probelor administrate de către apelant în susținerea poziției sale și în argumentarea trimerilor la prevederile art. 1021 alin. (1) din Codul civil cu referire la aplicabilitatea în această speță a termenului de prescripție de 3 ani, invocând în acest sens rea-credința intimată în executarea obligațiilor asumate prin contractul de transport care a avut loc între părțile litigante.

Susține apelantul că chiar dacă instanța de fond a respins comanda de transport semnată de către apelant la 07 octombrie 2013 și nerecunoscută de către intimat, la materialele cauzei au fost anexate probe concludente și pertinente ce atestă că între părțile în litigiu a existat raportul juridic material, apelantul invocând foaia de trăsură CMR seria RC nr. 0092559 din 07 octombrie 2013, care potrivit art. 994 alin. (1) Cod civil, reprezintă contractul de transport.

La fel, conform art. 1000 alin. (1) Cod civil, scrisoarea de trăsură semnată de căraș servește drept dovadă, pînă la proba contrară, a încheierii și cuprinsului contractului de transport, precum și a preluării încărcăturii de către căraș, astfel încît, odată semnată scrisoarea de trăsură de către apelant și preluării încărcăturii, comanda de transport din 07 octombrie 2013 este confirmată iar obligația asumată de apelant este executată.

Mai invocă apelantul că de rînd cu comanda de transport din 07 octombrie 2013 și scrisoarea de trăsură CMR seria CR nr. 0092559 din 07 octombrie 2013, drept dovadă a existenței între părțile în litigiu a unui raport juridic derivînd din contractul de transport respectiv, servește și faptul plății de către intimat a sumei de 14125 lei, destinată acoperirii parțiale a obligației de plată a costului transportului executat de către apelant. Or, actele ce confirmă plata și anume dispoziția de încasare a numerarului nr. 396 din 01 noiembrie 2013, recipisa semnată de către contabilul apelantului, confirmă angajarea răspunderii intimatului pentru plata costului serviciilor de transport contractate prin comanda de transport din 07 octombrie 2013.

Apreciază apelantul că instanța de fond eronat a reținut și a concluzionat că această sumă plătită de către intimat la data de 01 noiembrie 2013 în casieria apelantului a fost plătită ultimului cu titlu de ajutor financiar, deoarece înscrisuri în susținerea acestui fapt de către intimat nu au fost prezentate, dimpotrivă actele prezentate de către ultimul și anexate la materialele cauzei confirmă anume faptul plății parțiale a costului transportului, conform contractului de transport invocat de către apelant.

Reprezentantul apelantului SRL „Euro Motor Trans”, avocatul Popil Angela, în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat și a solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.

Reprezentantul intimatului SRL „Optimustir”, avocatul Mirzac Dumitru, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului declarat și menținerea hotărârii primei instanțe, pe care o consideră întemeiată și legală.

Aprecierea instanței de apel:

Audiînd reprezentanții părților, studiînd materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul declarat ca fiind neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 373 alin.(1), (2), (4), (5) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin.(1), (2), (4), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În corespundere cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temelii al pretențiilor și al obiecțiilor sale.

Cu referire la pretențiile deduse judecării, instanța de apel reține că în temeiul art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În conformitate cu art. 513 alin. (1) Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Potrivit dispozițiilor art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În corespundere cu art. 572 alin. (1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații.

Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform prevederilor art. 980 alin. (1) Cod civil, contractul de transport o parte (căraș, transportator) se obligă față de cealaltă parte (pasager sau client) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte încărcătura la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită.

Articolul 994 alin. (1) și (2) Cod civil statuează că contractul de transport este constatat printr-o scrisoare de trăsură (conosament sau alt document echivalent).

Lipsa, pierderea sau deteriorarea scrisorii de trăsură nu afectează valabilitatea contractului de transport.

În baza art. 1000 alin. (1) Cod civil, scrisoarea de trăsură semnată de căraș servește drept dovadă, pînă la proba contrară, a încheierii și a cuprinsului contractului de transport, precum și a preluării încărcăturii de către căraș.

Dispozițiile art. 1021 alin. (1) și (2) lit. c) Cod civil prevăd că termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an. În cazul intenției sau al culpei grave, termenul de prescripție este de 3 ani.

Curgerea termenului de prescripție începe în toate celelalte cazuri - în ziua expirării unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport.

Primul termen de prescripție de 1 an se aplică în acțiunile cărașului (transportatorului) către expeditor sau destinatar și viciversa. Al doilea termen de prescripție de 3 ani se aplică în cazul cînd cărașului (transportatorului) i se imputează neexecutarea obligațiilor contractuale, cînd în acțiunea civilă pîrît este transportatorul.

Potrivit art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Raportînd dispozițiile cadrului legal citat mai sus la circumstanțele cauzei, dat fiind că intimatul a invocat în prima instanță tardivitatea acțiunii, Colegiul conchide că în speță se întrunesc temeiurile legale pentru aplicarea termenului de prescripție, acțiunea urmînd a fi respinsă ca fiind tardivă. Or, potrivit declarațiilor reclamantului, raportul juridic vizat în speță a fost instituit la 07 octombrie 2013, astfel încît termenul de prescripție pentru înaintarea acțiunii de încasare a sumelor pretinse de apelant a expirat la 07 ianuarie 2015, respectiv după expirarea unui an de la expirarea a 3 luni de la pretinsa încheiere a contractului.

Colegiul respinge argumentele apelantului referitoare la faptul că intimatul a efectuat la 01 noiembrie 2013 o plată în avans a serviciilor de transport, deoarece în temeiul art. 277 alin. (1) Cod civil, întreprinderea unor acțiuni de recunoaștere a creanței constituie temei pentru întreruperea termenului de prescripție, însă alin. (2) al aceluiași articol prevede că după întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extinctivă.

Prin urmare, chiar și în contextul indicat de apelant, termenul de prescripție era expirat la data depunerii acțiunii - 09 octombrie 2015.

Din aceleași motive sunt nefondate argumentele apelantului referitoare la data remiterii în adresa intimatului a facturii fiscale din 06 noiembrie 2013, deoarece acest fapt nu anulează dispozițiile art. 1021 alin. (1) și (2) lit. c) Cod civil.

De asemenea, Colegiul respinge argumentele apelantului referitoare la faptul că în speță există culpa gravă și intenția intimatului în neexecutare, deoarece apelantul, contrar sarcinii pozitive de probațiune instituită de art. 118 alin. (1) CPC, nu a prezentat instanței de judecată probe ce ar dovedi aceste circumstanțe, aserțiunile contrare ale apelantului fiind bazate pe presupuneri, ce nu pot fi puse la baza unei hotărâri judecătorești în conformitate cu art. art. 121, 122, 130, 239 și 240 CPC.

În consecință, Colegiul conchide că argumentele apelantului referitoare la fondul pricinii nu urmează a fi apreciate de instanța de judecată, deoarece în temeiul art. 271 Cod civil instanța are obligația de a aplica termenul de prescripție invocat de intimat și respectiv, nu este îndreptățită de a soluționa fondul cauzei.

Din considerentele expuse, instanța de apel conchide că hotărârea contestată este adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a Legii materiale ce guvernează raportul juridic litigios, cu aprecierea justă a materialului probatoriu pertinent, argumentele contrare ale apelantului fiind nefondate și combătute integral prin constatările expuse mai sus, motiv pentru care Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a), art. 389-390 Cod de procedură civilă Colegiul civil

DECIDE:

Se respinge apelul declarat de avocatul Popil Angela, în interesele apelantului SRL "Euro Motor Trans".

Se menține hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 28 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL "Euro Motor Trans" către SRL "Optimustir" privind încasarea datoriei bănești și a dobânzii de întârziere rezultate din contractul de transport.

Decizia este definitivă și executorie la momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele ședinței, judecătorul	/semnat/	Bulgac Lidia
	/semnat/	Dașchevici Grigore
Judecătorii	/semnat/	Manole Domnica

Copia corespunde cu originalul, Judecător Dașchevici Grigore